

ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА АД
КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧИЛА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
ПРИДРУЖЕНИ С ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

**Доклад
НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР
ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА АД**

София, 3 април 2009 г.

Доклад върху консолидираните финансови отчети

Ние извършихме одит на приложените консолидирани финансови отчети на Първа Инвестиционна Банка АД (Банката), включващи консолидиран счетоводен баланс към 31 декември 2008 година, консолидиран отчет за доходите, консолидиран отчет за паричните потоци и консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения.

Отговорност на Ръководството за финансовите отчети

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на тези консолидирани финансови отчети в съответствие с Международните Стандарти за Финансово Отчитане, приети от Европейската комисия се носи от ръководството на Банката. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики, както и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху тези консолидирани финансови отчети, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с изискванията на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на приложимите етични изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим с разумна степен на сигурност доколко финансовите отчети не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва извършване на процедури, с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията представени във финансовите отчети. Избраните процедури зависят от нашата преценка, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовите отчети, независимо дали се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска ние вземаме под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовите отчети от страна на Банката, с цел да разработим одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на Банката. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовите отчети.

Считаме, че получените от нас одиторски доказателства са подходящи и достатъчни за формирането на база за изразяване на нашето одиторско мнение.

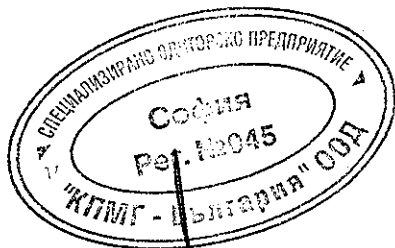
Мнение

По наше мнение, консолидираните финансови отчети дават вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Първа Инвестиционна Банка АД към 31 декември 2008 година, както и за консолидираните резултати от нейната дейност и консолидираните парични потоци за годината, в съответствие с Международните Стандарти за Финансово Отчитане, приети от Европейската комисия.

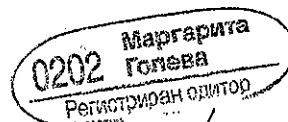
Доклад върху други правни и надзорни изисквания

Годишен консолидиран доклад за дейността на Банката съгласно изискванията на чл. 33 от Закона за счетоводството

Съгласно изискванията на Закона за счетоводството, ние също така докладваме, че историческата финансова информация изготвена от Ръководството и представена в консолидирания годишен доклад за дейността на Банката, съгласно чл. 33 от Закона за счетоводството, съответства във всички съществени аспекти на финансовата информация, която се съдържа в годишния консолидиран финансов отчет на Банката към и за годината завършваща на 31 декември 2008 г. Отговорността за изготвянето на годишния консолидиран доклад за дейността, който е одобрен от Управителния съвет на Банката на 3 април 2009 г., се носи от Ръководството на Банката.

Красимир Хаджидинов
Управител,
Регистриран одитор
КПМГ България ООД
ул. "Фритъф Хансен" 37
София 1142

Мargarита Голева
Регистриран одитор

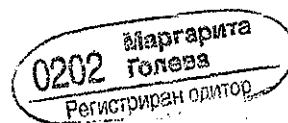
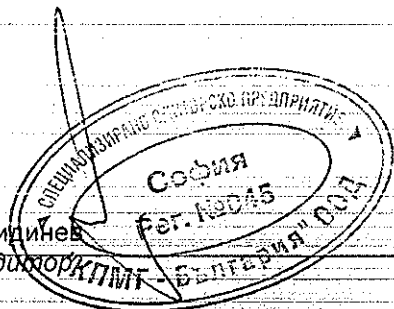
Консолидиран отчет за доходите за годината, приключила на 31 декември 2008 г.

в хил. лв.

	Бележки	2008	2007
Приходи от лихви		335,937	270,045
Разходи за лихви		(188,428)	(137,436)
Нетен лихвен доход	6	147,509	132,609
Приходи от такси и комисиони		72,816	60,799
Разходи за такси и комисиони		(9,433)	(9,837)
Нетен доход от такси и комисиони	7	63,383	50,962
Нетни приходи от търговски операции	8	4,258	11,827
Други нетни оперативни разходи	9	(1,519)	(201)
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ		213,631	195,197
Административни разходи	10	(156,169)	(107,325)
Обезценка	11	1,109	(26,958)
Други разходи, нетно		(4,231)	(4,261)
ПЕЧАЛБА ПРЕДИ ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ		54,340	56,653
Разходи за данъци	12	(5,170)	(5,640)
ПЕЧАЛБА НА ГРУПАТА СЛЕД ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ		49,170	51,013
Малцинствено участие		67	100
НЕТНА ПЕЧАЛБА		49,237	51,113
Основни доходи на акция и доходи на акция с намалена стойност (в лева)	13	0.45	0.48

Отчетът за доходите следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 47.

Красимир Хаджидинов
Регистриран одитор
Управител
КПМГ България ООД

Маргарита Голева
Регистриран одитор

Handwritten signature of Margareta Goleva.

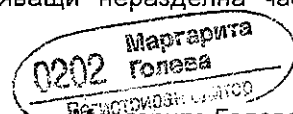
Консолидиран баланс към 31 декември 2008 г.

в хил. лв.

	Бележки	2008	2007
АКТИВИ			
Парични средства и вземания от централни банки	14	751,864	611,262
Финансови активи за търгуване	15	9,681	13,529
Инвестиции на разположение за продажба	16	286,623	374,203
Финансови активи държани до падеж	17	62,395	106,084
Вземания от банки и финансови институции	18	10,244	189,575
Вземания от клиенти	19	2,969,984	2,778,123
Имоти и оборудване	20	153,359	115,010
Нематериални активи	21	5,631	848
Други активи	23	20,970	12,743
ОБЩО АКТИВИ		4,270,751	4,201,377
ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Задължения към банки	24	53,034	3,195
Задължения към други клиенти	25	2,855,327	2,475,139
Други привлечени средства	26	832,620	1,238,113
Подчинен срочен дълг	27	53,852	51,005
Дългово капиталов инструмент	28	98,658	98,386
Пасиви по отсрочени данъци	22	1,729	1,417
Други пасиви	29	6,797	8,143
ОБЩО ПАСИВИ		3,902,017	3,875,398
Акционерен капитал	30	110,000	110,000
Премии от емисии на акции	30	97,000	97,000
Законови резерви	30	39,861	39,861
Преоценъчен резерв на инвестициите на разположение за продажба	30	(6,467)	(350)
Резерв от преоценка на чуждестранни дейности	30	(813)	(515)
Неразпределени печалби	30	129,095	79,858
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		368,676	325,854
Малцинствено участие	30	58	125
ОБЩО КАПИТАЛ НА ГРУПАТА		368,734	325,979
ОБЩО ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ		4,270,751	4,201,377

Балансът следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 47.

Красимир Хаджидинов
Регистриран одитор
Управител
КПМГ България ООД

Маргарита Голева
Регистриран одитор

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, приключила на 31 декември 2008 г.

	в хил. лв.	
	2008	2007
Нетен паричен поток от основна дейност		
Нетна печалба	49,237	51,113
Корекции за непарични операции		
Обезценка	(1,109)	26,958
Амортизация на материални и нематериални дълготрайни активи	17,477	11,668
Текущо начислени данъци	5,170	5,640
Обезценка на материални дълготрайни активи	541	-
	71,316	95,379
Промени в активите, участващи в основната дейност		
(Увеличение)/намаление на финансови активи за търгуване	3,848	(290)
Намаление на инвестиции на разположение за продажба	81,463	133,711
(Увеличение)/намаление на вземания от банки и финансови институции	(22)	19,087
(Увеличение) на вземания от клиенти	(190,752)	(1,095,308)
(Увеличение)/намаление на други активи	(8,227)	2,121
	(113,690)	(940,679)
Промени в пасивите, участващи в основната дейност		
Увеличение/(намаление) на задължения към банки	49,839	(7,241)
Увеличение на задължения към други клиенти	380,188	782,942
Нетно увеличение на други пасиви	854	1,455
	430,881	777,156
Платени данъци	(7,423)	(5,232)
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ОСНОВНА ДЕЙНОСТ	381,084	(73,376)
Паричен поток от инвестиционна дейност		
(Придобиване) на дълготрайни материални и нематериални активи	(61,150)	(45,933)
(Придобиване)/намаление на инвестиции	43,689	(35,863)
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ	(17,461)	(81,796)
Финансиране		
Увеличение на акционерния капитал, парична вноска	-	10,000
Увеличение на премии от емисии	-	97,000
Увеличение на капитала на дъщерно предприятие	-	180
Увеличение/(намаление) на други заемни средства	(402,374)	117,846
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ФИНАНСИРАНЕ	(402,374)	225,026
НЕТНО (НАМАЛЕНИЕ)/УВЕЛИЧЕНИЕ НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА	(38,751)	69,854
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В НАЧАЛОТО НА ПЕРИОДА	800,665	730,811
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КРАЯ НА ПЕРИОДА (виж бележка 32)	761,914	800,665

Отчетът за паричния поток следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 47.

Красимир Хаджидинов
Регистриран одитор
Управител
КПМГ България СООД

Мargarита Голева
Регистриран одитор

MGR

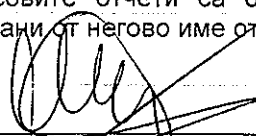
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключила на 31 декември 2008 г.

в хил. лв.

	Основен капитал	Премии от емисии	Неразпределени печалби	Преоценъчен резерв на инвестициите на разположение за продажба	Резерв от преоценка на чуждестранни дейности	Законови резерви	Малцинствено участие	Общо
Салдо към 1 януари 2007 г.	100,000	-	28,960	(258)	-	39,861	(170)	168,393
Увеличение на акционерния капитал, парична вноска	10,000	97,000	-	-	-	-	-	107,000
Преоценъчен резерв на инвестициите на разположение за продажба	-	-	-	(92)	-	-	-	(92)
Увеличение на капитала на дъщерно предприятие	-	-	-	-	-	-	180	180
Движение, свързано с промени на малцинствено участие	-	-	(215)	-	-	-	215	-
Резерв от преоценка на чуждестранни дейности	-	-	-	-	(515)	-	-	(515)
Нетна печалба за 2007 г.	-	-	51,113	-	-	-	(100)	51,013
Салдо към 31 декември 2007 г.	110,000	97,000	79,858	(350)	(515)	39,861	125	325,979
Преоценъчен резерв на инвестициите на разположение за продажба	-	-	-	(6,117)	-	-	-	(6,117)
Резерв от преоценка на чуждестранни дейности	-	-	-	-	(298)	-	-	(298)
Нетна печалба за 2008 г.	-	-	49,237	-	-	-	(67)	49,170
Салдо към 31 декември 2008 г.	110,000	97,000	129,095	(6,467)	(813)	39,861	58	368,734

Отчетът за собствения капитал следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 47.

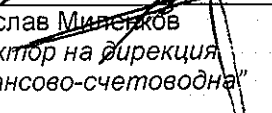
Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет на 3 април 2009 година и подписани от негово име от:

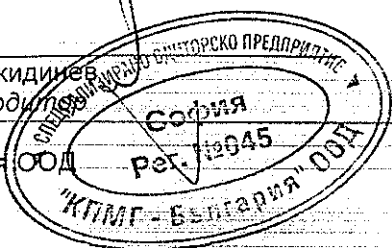

Матю Матеев
Председател на УС и Изпълнителен директор

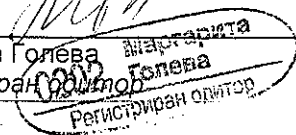

Евгени Луканов
Изпълнителен директор

Радослав Милев
Директор на дирекция
„Финансово-счетоводна“

Красимир Хаджидимитров
Регистриран одитор
Управител
КПМГ България

Маргарита Голева
Регистриран одитор

Бележки към финансовите отчети

1. База за изготвяне на финансовите отчети

(a) Правен статут

Първа инвестиционна банка АД (Банката) е създадена в Република България и има седалище и адрес на управление: гр. София, бул. Драган Цанков 37.

Банката има пълен банков лиценз, издаден от Българска народна банка (БНБ), според който може да извършва всички банкови операции, разрешени от българското законодателство.

В резултат на успешно първично публично предлагане на нови акции на Българска фондова борса – София, Банката е регистрирана като публично дружество в Регистъра на Комисията за финансов надзор в съответствие с разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа на 13 юни 2007.

Консолидираните финансови отчети на Банката към и за годината, завършваща на 31 декември 2008 г. обхващат Банката и нейните дъщерни предприятия (виж бележка 35), заедно наричани “Групата”.

Групата има чуждестранни дейности в Кипър и Албания.

(b) Приложими стандарти

Финансовите отчети са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейската комисия.

Изготвянето на финансови отчети в съответствие с МСФО налага използването на определени съществени счетоводни преценки и изисква мениджмънта да прави преценки в процеса на прилагане на счетоводните политики на Групата. Областите, включващи една по-висока степен на преценка и сложност или области, където преценките и предположенията имат важно значение за финансовите отчети, са показани в бележка 2 (p).

(c) Представяне на финансовите отчети

Финансовите отчети са представени в български лева, закръглени до хиляда лева.

Групата е направила някои рекласификации спрямо финансовите отчети към 31 декември 2007 г. с цел да предостави по-ясни и точни сравнителни данни.

Финансовите отчети са изготвени съгласно принципа на справедливата стойност за деривативните финансови инструменти, финансовите активи и пасиви за търгуване, както и активите на разположение за продажба с изключение на тези, за които липсва надеждна база за определяне на справедливата им стойност. Другите финансови активи и пасиви, както и нефинансовите активи и пасиви, са отчетени по амортизирана или историческа стойност.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика

(a) Признаване на приходи

Приходите от и разходите за лихви се признават в отчета за доходите съгласно принципа на начисляването на база ефективна доходност на актива или съответната променлива доходност. Приходите от и разходите за лихви включват амортизация на сконто и премии, както и на други разлики между първоначалната балансова стойност и стойността на падеж, изчислени на база ефективен лихвен процент.

Приходите от и разходите за такси и комисиони от финансови услуги на Групата се признават в отчета за доходите когато съответната услуга е извършена.

Нетните приходи от търговски операции включват приходи и разходи от продажби и промени в справедливата стойност на финансови активи и пасиви за търгуване.

(b) Принципи на отчитане на инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са тези предприятия, които се намират под контрола на Групата. Контрол е налице когато Групата има властта, пряко или непряко, да ръководи финансовата и оперативната политика на едно предприятие така, че да извлече изгоди в резултат от дейността му. Предприятията създадени със специална цел се консолидират, когато отношенията между тях и Групата показват, че предприятията създадени със специална цел се контролират от Групата. Финансовите отчети на дъщерните предприятия се включват в консолидираните финансови отчети от датата на възникване на контрола до неговото прекратяване.

(c) Валутни операции

(i) *Функционална валута и валута на представяне*

Позициите, включени във финансовите отчети на всяко едно от дружествата на Групата са представени във валутата на основната икономическа среда, в която те оперират ("функционална валута"). Консолидираните финансови отчети са представени в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Групата.

(ii) *Сделки и салда*

Сделките в чуждестранна валута са превалутирани във функционалната валута по официалните обменни курсове на датите на транзакциите. Курсовите разлики от тези транзакции и от преоценката на паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, са представени в отчета за доходите. Курсовите разлики от непаричните позиции са включени като резерв в собствения капитал.

(iii) *Чуждестранни дейности*

Активите и пасивите на чуждестранните дейности се превалутират в български лева по обменните курсове към датата на отчета. Приходите и разходите на чуждестранните дейности се превалутират в български лева по обменните курсове към датите на транзакциите. Разликите от валутна преоценка се признават директно в капитала. Функционалната валута на чуждестранните дейности в Кипър ръководството приема, че е евро. Функционалната валута на чуждестранните дейности в Албания ръководството приема, че е албански лек.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(d) Финансови активи

Групата класифицира финансовите си активи в следните категории: финансови активи, отчитани по справедлива стойност чрез отчета за доходите; кредити и вземания; инвестиции, държани до падеж; финансови активи на разположение за продажба. Мениджмънтът определя класификацията на инвестициите при първоначалното им признаване.

(i) *Финансови активи, отчитани по справедлива стойност чрез отчета за доходите*

Позицията съдържа две подкатегории: финансови активи за търгуване и активи, първоначално определени за отчитане по справедлива стойност чрез отчета за доходите. Даден финансов актив се класифицира в тази категория ако е придобит с цел продажба в кратък срок или е определен в тази категория от мениджмънта. Деривативите също се категоризират като държани за търгуване, освен ако не са определени за хеджиращи инструменти.

(ii) *Кредити и вземания*

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. Те възникват когато Групата предоставя пари, стоки или услуги директно на дебитор без намерение за търгуване на вземането.

(iii) *Държани до падеж*

Инвестициите, държани до падеж са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани падежи, за които мениджмънта на Групата има намерението и възможността да ги държи до падеж. Ако Групата реши да продава повече от несъществена сума активи, държани до падеж, цялата категория следва да бъде прекласифицирана като активи на разположение за продажба.

(iv) *На разположение за продажба*

Инвестициите на разположение за продажба са такива, които се предвижда да бъдат държани за неопределен период от време и евентуално продадени при нужда от ликвидност или промени в лихвените проценти, обменните курсове или цените на капиталовите инструменти.

(v) *Признаване*

Покупките и продажбите на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, държани до падеж и на разположение за продажба се признават на датата на доставяне на активите. Кредитите възникват, когато сумите се предоставят на кредитополучателите. Финансовите активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс, в случай на актив, отчитан не по справедлива стойност чрез отчета за доходите, транзакционните разходи. Финансовите активи се отписват, когато правата за получаване на парични потоци от финансовите активи са изтекли или Групата съществено е прехвърлила рисковете и ползите от собствеността.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(d) Финансови активи, продължение

(vi) *Оценяване*

Активите на разположение за продажба и финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата след първоначално признаване се отчитат по справедлива стойност. Кредитите и вземанията и инвестициите, държани до падеж се отчитат по амортизирана стойност, при прилагане метода на ефективния лихвен процент. Приходите и разходите от промени в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата се включват в отчета за доходите за периода, през който са възникнали. Приходите и разходите от промени в справедливата стойност на финансовите активи на разположение за продажба се признават директно в собствения капитал докато финансовите активи не бъдат отписани или обезценени, когато кумулативните приходи и разходи, признати до момента в собствения капитал се признават в отчета за доходите.

Лихвата, калкулирана при прилагане на метода на ефективния лихвен процент се признава в отчета за доходите. Дивидентите от капиталовите инструменти се отчитат в отчета за доходите, когато за Групата възникне правото да получи плащане.

(vii) *Оценка по справедлива стойност*

Справедлива стойност е сумата, за която може да бъде заменен един актив, или уреден един пасив, между информирани, съгласни страни в пряка сделка на датата на оценяване.

Когато е възможно, Групата оценява справедливата стойност на един инструмент, използвайки борсовите цени на активния пазар за този инструмент. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са регулярни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки.

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Групата установява справедливата стойност, използвайки техника за оценка. Техниките за оценка включват използване на скорошни преки сделки между информирани, съгласни страни (ако има такива), справка с текущата справедлива стойност на други инструменти, които са сходни по същество, анализи на дисконтираните парични потоци и модели с цени на опции. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Групата оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент. Групата проверява техниките за оценка и тества валидността им, използвайки цени от явни текущи пазарни транзакции със същия инструмент или основани на други налични явни пазарни данни.

Най-добрият показател за справедливата стойност на един финансов инструмент при първоначално признаване е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на даденото или получено възмездяване, освен ако справедливата стойност на този инструмент се вижда при сравнение с други явни текущи пазарни транзакции със същия инструмент (т.е. без изменения или прегрупиране) или въз основа на техники за оценка, чиито променливи включват само данни от явни пазари. Когато цената по сделката е най-добрият показател за справедливата стойност при първоначално признаване, финансовият инструмент се оценява първоначално по цена на сделката и всяка разлика между тази цена и стойността,

Бележки към финансовите отчети
2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение
(d) Финансови активи, продължение
(vii) Оценка по справедлива стойност, продължение

получена първоначално от модел за оценка, се признава впоследствие в печалбата или загубата в зависимост от отделните факти и обстоятелства по сделката, но не по-късно от момента, когато оценката е изцяло подкрепена от явни пазарни данни или сделката е приключена.

Активите и дългите позиции се оценяват по цена „купува“; пасивите и късите позиции се оценяват по цена „продава“. Справедливите стойности отразяват кредитния риск на инструмента и включват корекции за осчетоводяване на кредитния риск на дружеството от Групата и на отсрещната страна при необходимост. Оценките на справедливата стойност, получени от модели, се коригират според всички останали фактори, като ликвиден риск или несигурност на модела, до степента, в която според Групата трето лице, участващо на пазара, би ги взело под внимание при оценяване на сделка.

Следващата таблица анализира финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност по модели на оценка. Данните не включват инвестициите в капиталови инструменти, които се отчитат по цена на придобиване.

	Обявени пазарни цени на активни пазари	Оценъчни техники - с помощта на пазарни данни	Общо
<i>в хил. лв.</i>			
31 декември 2008 г.			
Финансови активи за търгуване	9,681	-	9,681
Инвестиции на разположение за продажба	229,845	54,740	284,585
Общо	239,526	54,740	294,266
31 декември 2007 г.			
Финансови активи за търгуване	13,529	-	13,529
Инвестиции на разположение за продажба	288,730	84,396	373,126
Общо	302,259	84,396	386,655

(e) Парични средства

Паричните средства включват пари в брой, парични средства, депозирани в централната банка и краткосрочни високоликвидни инвестиции с матуритет до три месеца.

(f) Инвестиции

Инвестиции, държани от Групата с цел получаване на печалба вследствие на краткосрочни колебания в цената, се класифицират като инструменти за търгуване. Инвестиции в дългови инструменти, за които Групата има намерение и възможност да държи до падеж, се класифицират като активи, държани до падеж. Другите инвестиции се определят като активи за продажба.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(g) Споразумения за отдаване и наемане на ценни книжа, репо сделки

(i) *Отдаване и наемане на ценни книжа*

Инвестиции, отдадени по силата на споразумения за отдаване под наем на ценни книжа, се отчитат в баланса и се оценяват съгласно счетоводната политика, приложима за активи за търгуване или съответно за активи на разположение за продажба. Паричните средства, получени като обезпечения при отдаване под наем на ценни книжа, се отчитат като задължения към банки или други клиенти. Инвестициите, наети по споразумения за наем на ценни книжа, не се признават като актив. Паричните средства, предоставени по договори за наем на ценни книжа, се отчитат като кредити и аванси на банки или други клиенти. Приходите и разходите, възникнали в резултат на сделки за наемане или отдаване на ценни книжа, се признават на принципа на начисляването за периода на извършване на сделките като приход или разход за лихви.

(ii) *Споразумения за репо сделки*

Групата сключва договори за покупка (продажба) на инвестиции по силата на споразумения за обратна продажба (покупка) на идентични инвестиции на предварително определена бъдеща дата по определена фиксирана цена. Закупените инвестиции, подлежащи на обратна продажба на определена бъдеща дата, не се признават в баланса. Изплатените суми се отчитат като заеми на банки или други клиенти, като съответните ценни книжа се отчитат като обезпечение. Инвестиции, продадени по споразумения за обратно откупуване, продължават да се отчитат в баланса и се оценяват съгласно счетоводната политика като активи за търгуване или като активи на разположение за продажба. Получените суми от продажбата се отчитат като задължения към банки или други клиенти.

Разликата между стойностите при покупка (продажба) и при обратната продажба (покупка) се начислява за периода на сделката и се представя като лихвен приход (разход).

(h) Привлечени средства

Привлечените средства се признават първоначално по цена на придобиване, която включва получените средства (справедливата стойност на полученото вложение), нетно от разходите по сделката. В последствие, привлечените средства се представят по амортизирана стойност, като всяка разлика между получените средства и стойността на падеж се признава в отчета за доходите за периода на привлечените средства по метода на ефективния лихвен процент.

Когато Групата закупи свой дълг, той се отписва от баланса и разликата между балансовата стойност на дълга и платената сума се включва в нетни приходи от търговски операции.

(i) Компенсиране

Финансовите активи и пасиви се компенсират, а нетната стойност се отчита в баланса, когато Групата има законно право да компенсира признатите стойности и възнамерява да извърши уреждане на сделките на нетна основа.

(j) Обезценка на активи

Към всяка дата на изготвяне на баланс се извършва преглед на финансовите активи за наличие на индикации за обезценка. В случай че такива индикации са налице, се определя възстановимата стойност на актива. Загуба от обезценка се признава, когато балансовата стойност на един актив или балансовата стойност на обекта, генериращ парични постъпления, част от който е активът, превишава възстановимата му стойност. Загубите от обезценка се признават в отчета за доходите.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(j) Обезценка на активи, продължение

(i) *Кредити и аванси*

Загубата от обезценка на отпуснати кредити и аванси се изчислява като разлика между отчетната стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Краткосрочните кредити не се дисконтират. Изчисляването на настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци включва освен плащания по лихви и главници и паричните потоци, които могат да се породят от реализиране на обезпеченията по дадена експозиция.

Кредитите са представени нетно, като отчетната стойност се намалява с начислената специфична или обща обезценка. Намалението се извършва чрез използване на сметка за обезценка. Специфичната обезценка срещу конкретно определени експозиции се начислява върху отчетната стойност на кредити, за които е налице обективно свидетелство за обезценка като резултат на минали събития, настъпили след първоначалното признаване на актива. Обективните свидетелства за обезценка включват значителни финансови затруднения на длъжника; нарушение на договорните условия, като просрочие на плащания по лихви или главница; вероятност от изпадане на кредитополучателя в несъстоятелност; наличието на данни, показващи измеримо намаление в очакваните бъдещи парични потоци от група финансови активи. Общата обезценка се определя за намаляване на отчетната стойност на портфейл от кредити със сходни характеристики на кредитния риск, които групово се оценяват за обезценка. Очакваните парични потоци за група от подобни активи се определят на базата на предишната практика и историческия опит от загуби от портфейли с характеристики, близки до тези в групата. Историческият опит от загуби се коригира на основата на текущи данни за да се отрази ефектът на променящите се пазарни условия. Активи, които са индивидуално оценени за обезценка и за които загуба от обезценка е или продължава да бъде призната не се включват в портфейлния подход за измерване на обезценка. Увеличението на обезценката намира отражение в отчета за доходите. Когато даден кредит е идентифициран като несъбираем и след приключване на всички задължителни по закон процедури и определяне на общата загуба по него, кредитът се отписва от баланса.

В случай че в последващ период сумата на загубите от обезценка се намали и това намаление може обективно да се свърже със събитие, настъпило след увеличението, тогава намалението на загубите от обезценка се осъществява посредством отчета за доходите.

(ii) *Финансови активи на разположение за продажба*

Ако е налице обективно свидетелство за обезценка на капиталов инструмент, неоценяван по справедлива стойност, загубата се определя като разлика между отчетната му стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с процента на текущата пазарна доходност.

Когато един актив, преоценен по справедлива стойност в собствения капитал е обезценен, като намалението на справедливата му стойност преди това е отчетено директно в собствения капитал, намалението се прехвърля в отчета за доходите и се отчита като част от загубите от обезценка, дори финансовият актив да не е отписан.

В случай че в последващ период справедливата стойност на дългов инструмент на разположение за продажба нарастне и увеличението може да бъде свързано със събитие след обезценяването, обезценката се реинтегрира чрез отчета за доходите.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(к) Имоти и оборудване

Имотите и оборудването са представени в счетоводния баланс по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и начислената обезценка.

Амортизацията се начислява на база линейния метод по установени норми с цел намаляване стойността на дълготрайните активи в рамките на очаквания срок на тяхното използване. По-долу са представени използваните годишни амортизационни норми:

Активи	%
▪ Сгради	3 - 4
▪ Съоръжения и оборудване	10 - 33
▪ Стопански инвентар	10 - 20
▪ Транспортни средства	10 - 20
▪ Подобрения на наети сгради	10 - 67

Активите не се амортизират до момента на тяхното въвеждане в експлоатация и прехвърлянето им от активи в процес на изграждане в съответната категория активи.

(л) Нематериални активи

Нематериални активи, придобити от Групата, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и със загубите от обезценка.

Амортизацията се изчислява на база линейния метод за периода на очаквания срок на ползване. По-долу са представени използваните годишни амортизационни норми:

Активи	%
▪ Лицензи	10 - 20
▪ Програмни продукти	10 - 33

(м) Провизии

Провизия се отчита в баланса, когато Групата е поела законов или договорен ангажимент в резултат на минало събитие, погасяването на което е вероятно да бъде свързано с намаляване на икономически ползи. В случай че ефектът е съществен, провизията се определя чрез дисконтиране на очакваните бъдещи парични потоци на база дисконтов фактор. Дисконтовият фактор се определя преди облагане с данъци и отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и там, където е подходящо, специфичните рискове за задължението.

(н) Акцепти

Един акцепт възниква, когато Групата се съгласява да плати, на определена бъдеща дата, определена сума по поет ангажимент. Акцептите на Групата възникват най-вече по потвърдени акредитиви, предвиждащи плащане в известен период след получаване на необходимите документи. Групата се договаря повечето задължения по акцепти да бъдат платени на по-късна дата от тази, на която клиента плаща сумата. Акцептите са отразени в други привлечени средства.

(о) Данъчно облагане

Данъкът върху печалбата за периода включва текущ данък и промяна в отсрочения данък. Текущият данък включва сумата на данъка, която следва да се плати върху очакваната облагаема печалба за годината въз основа на действащата данъчна ставка към деня на изготвяне на баланса и всички корекции върху дължимия данък за минали години.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(o) Данъчно облагане, продължение

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви върху всички времеви разлики между балансовата стойност съгласно финансовите отчети и стойностите, изчислени за данъчни цели.

Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очакват да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. Ефектът върху отсрочения данък от промяна на данъчните ставки се отчита в отчета за доходите, с изключение на случаите, когато се отнася до суми, предварително начислени или отчетени директно в собствения капитал.

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно получаването на бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се оползотворят неизползаните данъчни загуби или данъчен кредит. Отсрочените данъчни активи се намаляват в съответствие с намалението на вероятността за реализиране на данъчни ползи.

(p) Съществени счетоводни оценки и преценки при прилагането на счетоводната политика

Групата прави оценки и допускания, които засягат отчетните стойности на активите и пасивите през следващата финансовата година. Оценка и преценки непрекъснато се оценяват и се базират на историческия опит и други фактори, включително очакване на бъдещи събития, които се смятат за основателни при определени обстоятелства.

(i) Загуби от обезценка на кредити и вземания

Групата ежесечно преразглежда кредитния си портфейл, за да определи стойността на обезценката. При определяне дали загуба от обезценка трябва да бъде призната в отчета за доходите, Групата преценява дали има данни, индикиращи наличието на измеримо намаление в прогнозираните бъдещи парични потоци от портфейл с кредити, преди такова намаление да бъде идентифицирано за конкретен кредит от портфейла. Обстоятелствата могат да включват налични данни, показващи че е имало негативна промяна в платежоспособността на кредитополучателите от дадена група или национални или локални икономически условия, свързани с просрочията на активи на групата.

Мениджмънтът използва преценки, базирани на исторически опит от загуби за активи с характеристики на кредитния риск и обективни обстоятелства за обезценка, сходни с онези в портфейла, когато планира бъдещите парични потоци на портфейла. Методологията и преположенията, използвани за оценяване както на сумата, така и на падежите на бъдещите парични потоци се преглеждат регулярно, за да се намалят разликите между очакваната загуба и фактическата загуба.

(ii) Подходни данъци

Печалбата на Групата е обект на данъчно облагане в няколко юрисдикции, при което се прилагат значителни преценки при определянето на данъците. Има много операции и изчисления, за които категоричното определяне на данъците е несигурно в нормалния бизнес. Групата отчита пасиви по очаквани резултати от данъчни проверки, базирани на преценката дали ще бъдат дължими допълнителни данъци. Когато окончателният резултат от тези данъчни проверки се различава от предварително отчетените суми, тази разлика ще има влияние върху текущите данъци и отсрочените данъци в периода, в който те се определят.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(q) Доходи на акция

Групата представя данни за основни доходи на акция и доходи на акция с намалена стойност за своите обикновени акции. Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели печалбата или загубата за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката (числител) на среднопретегления брой на държаните обикновени акции за периода (знаменател). Доходите на акция с намалена стойност се определят като печалбата или загубата за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката и среднопретегления брой на държаните обикновени акции за периода се коригират с ефекта от всички потенциални обикновени акции с намалена стойност, които се състоят от конвертируеми облигации и опции върху акции.

(r) Нови стандарти и разяснения, които още не са в сила

Следните нови стандарти, поправки към стандарти и тълкувания все още не са в сила за годината приключваща на 31 декември 2008 година и не са приложени при изготвянето на този финансов отчет:

- Допълнение към МСФО 2 “Плащания на база акции – условия за преминаване и прекратяване” (в сила от 1 януари 2009 г.). Промените разясняват дефиницията на условия за придобиване, въвеждайки концепцията за условията за непридобиване. Тези условия следва да намерят отражение в справедливата стойност на датата на споразумяването и невъзможността да се изпълнят условията за непридобиване най-общо се считат за прекратяване. Допълнението към МСФО 2 ще стане задължително за финансовите отчети за 2009 г. с ретроспективно прилагане. Ръководството счита, че допълнението към МСФО 2 няма да има ефект за Групата, доколкото Групата няма планове свързани с плащания на база акции.
- МСФО 8 – “Оперативни сегменти” (в сила от 1 януари 2009 г.). Стандартът изисква оповестяване на сегменти на база на компоненти на Групата, които ръководството наблюдава при вземане на оперативни решения. Оперативните сегменти са компоненти от Групата, за които е налична самостоятелна финансова информация, която се преглежда периодично от лице с ръководни функции при вземане на оперативни решения, при преценка как да се разпределят ресурсите и при оценка на представянето. Групата счита, че стандартът няма да има ефект върху финансовите резултати или собствения капитал, и няма да промени значително представянето и оповестяването на оперативни сегменти във финансовите отчети.
- Ревизиран МСС 1 “Представяне на финансовите отчети” (в сила за годишните периоди започващи на или след 1 януари 2009 г.). Ревизираният стандарт изисква информацията във финансовите отчети да бъде обобщена въз основа на сходни характеристики. Стандартът въвежда понятието отчет за всеобхватните доходи.

Елементите на отчета за доходите и компонентите на отчета за всеобхватните доходи, могат да бъдат представени или в един отчет за всеобхватните доходи (ефективно обединяващ отчета за доходите и всички промени в капитала от транзакциите с не-собственици), или в два отделни отчета (отделен отчет за доходите, следван от отделен отчет за всеобхватните доходи).

Групата обмисля дали да представя един отчет за всеобхватните доходи или два отчета.

- Ревизиран МСС 23 – “Разходи по заеми” премахва възможността всички разходи по заеми да се отчитат като разход в момента на възникване и изисква предприятията да капитализират разходите по заеми директно свързани с придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, като част от себестойността на актива.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(г) Нови стандарти и разяснения, които още не са в сила, продължение

Ревизираният МСС 23 става задължителен за финансовия отчет на Групата за 2009 г. и ще предизвика промяна в счетоводната политика на Групата. Според преходните разпоредби, Групата ще приложи ревизирания МСС 23 за активите отговарящи на условията, за които капитализирането на разходи по заеми започва на, или след ефективната дата.

- КРМСФО 13 – “Клиентски програми за лоялност” засяга отчитането от предприятия, които са въвели или участват в програми за лоялност на клиентите си. Отнася се за програми за лоялност на клиентите, при които клиентите могат да разменят натрупани кредити за награди като безплатни или с намалена цена стоки и услуги. Тези предприятия следва да заделят част от постъпленията от първоначалната продажба като кредити за награди и да признават постъпленията като приходи едва след като са изпълнили задължението си. КРМСФО 13 е приложим за първи път за финансовия отчет на Групата за 2009 г., и ръководството счита, че няма да има значим ефект върху финансовия отчет.

Ръководството счита, че е от значение да отбележи следните ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към датата на баланса участват в общата рамка на МСФО одобрени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), но които все още не са били одобрени за прилагане от Европейската комисия и съответно не са взети под внимание от Групата при изготвянето на този финансов отчет:

- 35 подобрения към общо 24 МСФО и МСС (2008)
- Ревизиран МСФО 3 “Бизнес комбинации” (2008)
- Ревизиран МСФО 1 – “Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане”
- Промени към МСФО 1 и МСС 27, засягащи цена на инвестиция в дъщерно предприятие, в съвместно предприятие или в асоциирано предприятие
- Промени към МСС 32 и МСС 1 засягащи опции за продажба на финансови инструменти и задължения възникващи при ликвидация
- Промени към МСС 39, засягащи допустим предмет на хеджиране и преходни разпоредби
- КРМСФО 12 – “Споразумения за концесии на услуги”
- КРМСФО 15 – “Споразумение за изграждане на недвижими имоти”
- КРМСФО 16 – “Хедж на нетна инвестиция в чуждестранна операция”
- КРМСФО 17 – “Разпределяне на непарични активи на собственици”

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството на Групата не е приключило с анализа на вероятните ефекти от бъдещото прилагане на посочените ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, когато те бъдат одобрени от Европейската комисия за прилагане в Европейския съюз.

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска

А. Търговски операции

Групата поддържа активни търговски позиции в ограничен брой недеривативни финансови инструменти. Повечето от търговските операции на Групата са насочени към клиенти. С цел задоволяване нуждите на клиенти Групата поддържа пакет от инструменти на паричния пазар и поддържа постоянна пазарна ликвидност, като търгува с други участници на пазара. Тези дейности обхващат търговията с финансови инструменти и дават възможност на Групата да предоставя на своите клиенти продукти от паричния пазар на конкурентни цени.

Групата управлява своите търговски операции по видове риск и на базата на различните категории притежавани търговски инструменти.

Групата работи в условията на динамично развиваща се глобална финансова и икономическа криза. Понататъшното ѝ задълбочаване би могло да доведе до негативни последици върху финансовото състояние на Групата. Ръководството на Групата осъществява ежедневен мониторинг на всички позиции от активите и пасивите, приходите и разходите, както и състоянието на международните финансови пазари, прилагайки най-добрите банкови практики. На тази база анализира доходности, ликвидността и цената на ресурса и прилага адекватни мерки по отношение на кредитния, пазарния (най-вече лихвения) и ликвидния риск, лимитирайки възможните негативни ефекти от глобалната финансова и икономическа криза. Така Групата отговаря на предизвикателствата на пазарната среда, запазвайки стабилна капиталова и ликвидна позиция.

(i) *Кредитен риск*

Рискът от неизпълнение е рискът контрагентите по финансовите инструменти да не изпълнят своите задължения. Рискът от неизпълнение се следи постоянно съгласно вътрешните процедури по управление на риска и се контролира посредством минимални прагове за кредитното качество на контрагента и определяне на лимити на размера на експозицията. Експозициите, произтичащи от търговски операции са обект на лимити спрямо общия размер на експозициите и се одобряват от оправомощеното лице или орган, както е определено в процедурите по управление на кредитния риск.

Сетълмент рискът е рискът от загуба, породен когато контрагентът не успее да достави стойност (пари, ценни книжа или други активи) съгласно договорените условия. Когато търгуването не се разплаща посредством клирингов агент, сетълмент рискът се ограничава чрез едновременно извършване на плащането и доставката.

(ii) *Пазарен риск*

Пазарен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните цени. Групата поема пазарен риск, когато излиза на позиции по дългови инструменти, акции, деривативи и валутни транзакции. Този риск се управлява чрез прилагане на лимити на заетите позиции и тяхната рискова чувствителност, измерена посредством стойност под риск, дюрация или други измерители подходящи за отделна позиция по отношение нейната чувствителност към рискови фактори. Най-важните рискови фактори, които засягат търговските операции на Групата са промените на лихвените проценти (лихвен риск), промените на валутните курсове (валутен риск) и промените на цените на акциите (риск за цени на акции).

Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, определени от ръководството при покупка или продажба на инструменти.

Всички търгуеми инструменти се признават и оценяват по справедлива стойност, и всички промени в пазарните условия пряко рефлексират върху нетните приходи от търговски операции (за инструменти принадлежащи на търговския портфейл) или собствения капитал (за инструменти от портфейла инвестиции на разположение за продажба). В условията на развиващ се капиталов пазар цените, по които се сключват сделките, могат да се

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
A. Търговски операции, продължение
(ii) Пазарен риск, продължение

различават от котираните цени. Когато наличната пазарна информация се използва за установяване на справедливата стойност, тя може да не съвпада със стойността, която може да се реализира текущо на пазара.

Количествено измерване на лихвения риск се извършва чрез прилагания VaR (Value at Risk) анализ. Методът VaR оценява максималната загуба, която може да настъпи при определен хоризонт и нормални пазарни условия, дължаща се на неблагоприятни изменения на пазарните лихви, ако позициите останат непроменени за определен период. Стойност под риск се изчислява като се използва едnodневен хоризонт и 99% доверителен интервал, което означава, че съществува 1% вероятност търговският портфейл да се обезцени в рамките на един ден повече от изчисления за него VaR. Параметрите на VaR модела се оценяват на базата на експоненциално претеглени исторически данни за ценовите изменения на рисковите фактори.

Value at Risk се изчислява и следи на дневна база и представлява част от управлението на риска в Групата. В таблицата по-долу е представен в обобщен вид диапазона на VaR за портфейла от финансови инструменти оценявани по справедлива стойност на Групата за 2008 година:

	31 декември	Дванайсетмесечен период, приключващ на 31 декември 2008 г.	31 декември		31 декември
в хил. лв.	2008 г.	средно	минимално	максимално	2007 г.
VaR	1,465	1,021	602	1,926	796

B. Нетърговски операции

По-долу са изложени различните рискове, на които Групата е изложена по отношение на нетърговски операции, както и подходът, който Групата е възприела за управлението им.

(i) Ликвиден риск

Ликвиден риск е рискът, че Групата ще срещне трудност при изпълнение на задължения, свързани с финансови пасиви. Ликвидният риск възниква във връзка с осигуряването на средства за дейностите на Групата и управлението на нейните позиции. Той има две измерения - риск от невъзможност да се финансират активи при подходящ матуритет и лихвени проценти и риск от невъзможност да се реализира актив при разумна цена и в приемлив срок за да се посрещнат задълженията.

Средствата се привличат посредством набор от инструменти, включително депозити, други привлечени средства, както и акционерен капитал. По този начин се увеличава възможността за гъвкавост при финансиране на дейностите на Групата, намалява се зависимостта от един източник на средства и понижава стойността на привлечения ресурс. Групата се стреми да поддържа баланс между срочност на привлечения ресурс и гъвкавост при използването на средства с различна матуритетна структура. Групата извършва текуща оценка на ликвидния риск посредством идентифициране и следене промените по отношение на необходимостта от средства за постигането на целите, залегнали в цялостната ѝ стратегия.

В следващата таблица е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Групата, представени по матуритетна структура според остатъчния срок до падеж.

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
А. Нетърговски операции, продължение
(i) Ликвиден риск, продължение
Матуритетна структура към 31 декември 2008 г.

<i>в хил. лв.</i>	От 3				С	Общо
	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	месеца до 1 година	Над 1 година	неопред падеж	
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	751,864	-	-	-	-	751,864
Финансови активи за търгуване	9,681	-	-	-	-	9,681
Инвестиции на разположение за продажба	58,599	78,053	58,288	89,645	2,038	286,623
Финансови активи държани до падеж	8,858	10,645	2,800	40,092	-	62,395
Вземания от банки и финансови институции	10,244	-	-	-	-	10,244
Вземания от клиенти	264,034	231,804	533,501	1,940,614	31	2,969,984
Имоти и оборудване	-	-	-	-	153,359	153,359
Нематериални активи	-	-	-	-	5,631	5,631
Други активи	20,970	-	-	-	-	20,970
Общо активи	1,124,250	320,502	594,589	2,070,351	161,059	4,270,751
Пасиви						
Задължения към банки	53,034	-	-	-	-	53,034
Задължения към други клиенти	1,130,154	569,565	1,077,328	78,280	-	2,855,327
Други привлечени средства	60,594	62,929	627,241	81,856	-	832,620
Подчинен срочен дълг	-	-	-	53,852	-	53,852
Дългово капиталов инструмент	-	-	-	-	98,658	98,658
Пасиви по отсрочени данъци	-	-	-	-	1,729	1,729
Други пасиви	6,797	-	-	-	-	6,797
Общо пасиви	1,250,579	632,494	1,704,569	213,988	100,387	3,902,017
Положителна/(отрицателна) разлика в срочността на активите и пасивите	(126,329)	(311,992)	(1,109,980)	1,856,363	60,672	368,734

Бележки към финансовите отчети

3. **Управление на риска, продължение**
В. Нетърговски операции, продължение
(i) Ликвиден риск, продължение

Матуритетна структура към 31 декември 2007 г.

<i>в хил. лв.</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	Над 1 година	С неопред падеж	Общо
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	611,262	-	-	-	-	611,262
Финансови активи за търгуване	13,529	-	-	-	-	13,529
Инвестиции на разположение за продажба	20,019	38,729	191,131	123,247	1,077	374,203
Финансови активи държани до падеж	-	15,562	10,660	79,862	-	106,084
Вземания от банки и финансови институции	185,483	3,920	-	-	172	189,575
Вземания от клиенти	177,971	211,217	541,472	1,847,463	-	2,778,123
Имоти и оборудване	-	-	-	-	115,010	115,010
Нематериални активи	-	-	-	-	848	848
Други активи	12,743	-	-	-	-	12,743
Общо активи	1,021,007	269,428	743,263	2,050,572	117,107	4,201,377
Пасиви						
Задължения към банки	3,195	-	-	-	-	3,195
Задължения към други клиенти	1,612,663	431,992	337,719	92,765	-	2,475,139
Други привлечени средства	418,135	39	722,046	97,893	-	1,238,113
Подчинен срочен дълг	-	-	-	51,005	-	51,005
Дългово капиталов инструмент	-	-	-	-	98,386	98,386
Пасиви по отсрочени данъци	-	-	-	-	1,417	1,417
Други пасиви	7,871	-	-	272	-	8,143
Общо пасиви	2,041,864	432,031	1,059,765	241,935	99,803	3,875,398
Положителна/(отрицателна) разлика в сročността на активите и пасивите	(1,020,857)	(162,603)	(316,502)	1,808,637	17,304	325,979

Към 31 декември 2008 г. средствата, привлечени от тридесетте най-големи небанкови депозанти представляват 23.38% от общата сума задължения към други клиенти (2007: 16.61%).

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(i) Ликвиден риск, продължение

В следващата таблица е направен анализ на финансовите пасиви на Групата към 31 декември 2008 г., представени по остатъчен срок на базата на договорени недисконтирани парични потоци.

в хил. лв.	От 1 до		От 3		Над 1 С неопред. падеж	Общо
	До 1 месец	3 месеца	до 1 година	до година		
Задължения към банки	53,081	-	-	-	-	53,081
Задължения към други клиенти	1,131,175	576,435	1,124,048	88,667	-	2,920,325
Други привлечени средства	60,772	63,681	655,247	99,409	-	879,109
Подчинен срочен дълг	-	-	-	115,946	-	115,946
Дългово капиталов инструмент	-	4,775	6,601	73,028	93,880	178,284
Общо финансови пасиви	1,245,028	644,891	1,785,896	377,050	93,880	4,146,745

(ii) Пазарен риск
Лихвен риск

Лихвен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните лихвени проценти. Дейността на Групата е обект на риск от колебания в лихвените проценти до степента, в която лихвоносните активи и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти Групата е изложена на базисен риск, зависещ от разликата между характеристиките на променливите лихвени индекси, като например основния лихвен процент, LIBOR или EURIBOR, въпреки че тези индекси се променят при висока корелация. В допълнение, цялостният ефект ще зависи и от други фактори, например доколко има плащания преди или след договорените дати и колебанията в чувствителността на лихвените проценти в периодите на падежиране и по валути.

За да определи лихвения риск на нетъргуемите си инструменти, Групата изчислява ефекта на промяната в пазарните лихвени равнища върху нетния си лихвен доход и икономическата стойност на Групата, дефинирана като разлика между справедливата стойност на активите и справедливата стойност на пасивите. Ефектът на лихвения риск върху икономическата стойност на Групата вследствие на стандартен лихвен шок от +100/-100 базисни пункта към 31 декември 2008 г. е +3.6/-3.6 млн. лв. Към 31 декември 2008 г. ефектът на лихвения риск върху икономическата стойност на Групата вследствие на стандартен лихвен шок от +50/-50 базисни пункта за частта от кривите на доходност над 1 година е -1.0/+1.0 млн. лв. Лихвеният риск, на който е изложен нетният лихвен доход на Групата в рамките на една година напред, вследствие на стандартен лихвен шок от +100/-100 базисни пункта към 31 декември 2008 г., е +0.5/-0.5 млн. лв.

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(ii) Пазарен риск, продължение
Лихвен риск, продължение

Таблицата по-долу показва ефективните лихвени проценти към 31 декември 2008 г. и периодите на олихвяване на финансовите активи и пасиви.

в хил. лв.	Общо	Средно претеглен ефективен лихвен процент	Инструменти с плаващ лихвен процент	Инструменти с фиксиран лихвен процент			
				Под 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Активи							
Парични средства и вземания от централни банки	155,873	1.99%	47,625	108,248	-	-	-
Финансови активи за търгуване	5,476	4.31%	-	-	-	-	5,476
Инвестиции на разположение за продажба	284,585	3.08%	45,797	58,599	78,053	58,288	43,848
Финансови активи държани до падеж	62,394	3.37%	18,197	8,858	10,644	2,800	21,895
Вземания от банки и финансови институции	6,231	2.84%	1,674	4,557	-	-	-
Вземания от клиенти	2,932,968	10.89%	2,503,319	21,745	11,540	161,697	234,667
Нелихвоносни активи	823,224	-	-	-	-	-	-
Общо активи	4,270,751		2,616,612	202,007	100,237	222,785	305,886
Пасиви							
Задължения към банки	53,034	4.68%	1,379	51,655	-	-	-
Задължения към други клиенти	2,844,371	5.32%	1,905,735	82,127	154,150	215,716	486,643
Други привлечени средства	832,619	7.05%	439,142	60,594	62,929	264,060	5,894
Подчинен срочен дълг	53,852	13.10%	-	-	-	-	53,852
Дългово капиталов инструмент	98,658	12.51%	-	-	-	-	98,658
Нелихвоносни пасиви	19,483	-	-	-	-	-	-
	3,902,017		2,346,256	194,376	217,079	479,776	645,047

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(ii) Пазарен риск, продължение
Лихвен риск, продължение

Таблицата по-долу показва ефективните лихвени проценти към 31 декември 2007 г. и периодите на олихвяване на финансовите активи и пасиви.

в хил. лв.	Общо	Средно претеглен ефективен лихвен процент	Инструменти с плаващ лихвен процент	Инструменти с фиксиран лихвен процент			
				Под 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Активи							
Парични средства и вземания от централни банки	66,503	3.21%	33,387	33,116	-	-	-
Финансови активи за търгуване	2,074	4.38%	68	-	-	-	2,006
Инвестиции на разположение за продажба	370,154	3.96%	87,666	19,549	38,729	191,131	33,079
Финансови активи държани до падеж	104,904	3.06%	35,994	-	8,679	1,377	58,854
Вземания от банки и финансови институции	165,613	4.48%	-	161,701	3,912	-	-
Вземания от клиенти	2,757,035	10.71%	2,512,597	41,795	19,981	51,752	130,910
Нелихвоносни активи	735,094	-	-	-	-	-	-
Общо активи	4,201,377		2,669,712	256,161	71,301	244,260	224,849
Пасиви							
Задължения към банки	3,071	2.25%	1,406	1,665	-	-	-
Задължения към други клиенти	2,388,689	3.31%	2,328,192	34,984	4,972	17,525	3,016
Други привлечени средства	1,221,044	6.51%	449,596	391,206	-	350,651	29,591
Подчинен срочен дълг	47,507	13.25%	-	-	-	-	47,507
Дългово капиталов инструмент	93,880	12.56%	-	-	-	-	93,880
Нелихвоносни пасиви	121,207	-	-	-	-	-	-
Общо пасиви	3,875,398		2,779,194	427,855	4,972	368,176	173,994

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(ii) Пазарен риск, продължение
Валутен риск

Валутен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени във валутните курсове. Групата е изложена на валутен риск при извършване на сделки с чужди валути и при финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на валутен борд в Република България българският лев е фиксиран към еврото. Тъй като валутата, в която Групата изготвя финансовите си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Експозициите на Групата пораждаят нетни приходи от търговски операции от промени във валутните курсове, които се отчитат в отчета за доходите. Такива експозиции са паричните активи и пасиви на Групата, които не са деноминирани във валутата на представяне на Групата. Тези експозиции са представени по-долу:

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Парични активи		
Евро	2,179,633	2,567,522
Щатски долари	241,828	345,274
Други валути	49,266	60,394
Злато	7,848	4,761
Парични пасиви		
Евро	2,151,577	2,624,214
Щатски долари	241,744	345,841
Други валути	52,386	60,236
Злато	-	-
Нетна валутна позиция		
Евро	28,056	(56,692)
Щатски долари	84	(567)
Други валути	(3,120)	158
Злато	7,848	4,761

По отношение на монетарни активи и пасиви, които не са икономически хеджирани, Групата управлява валутния риск в съответствие с политика, която поставя лимити за валутните позиции и дилърски лимити.

(iii) Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, че другата страна по финансов инструмент ще причини финансова загуба на Групата като не успее да изплати свое задължение. Групата е изложена на риск от своята кредитна дейност, както и в случаите когато действа като посредник от името на клиент или на друга трета страна, или при издаването на условни ангажименти. Управлението на кредитния риск се извършва посредством редовни анализи на кредитоспособността на длъжниците и определянето на кредитен рейтинг. Експозицията към кредитен риск се управлява също и чрез приемане на обезпечения и гаранции.

Основният кредитен риск, на който е изложена Групата, възниква вследствие на предоставените заеми на клиенти. Размерът на кредитната експозиция в този случай се определя от балансовата стойност на активите. Тези експозиции са както следва:

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

31 декември 2008 г.

в хил. лв.

Клас експозиции	Брутна сума на Балансова стойност на	
	вземания от клиенти	вземания от клиенти
Групово обезценени		
Редовни	2,911,251	2,907,981
Индивидуално обезценени		
Под наблюдение	27,620	26,379
Нередовни	19,062	12,114
Необслужвани	79,800	23,510
Общо	3,037,733	2,969,984

31 декември 2007 г.

в хил. лв.

Клас експозиции	Брутна сума на Балансова стойност на	
	вземания от клиенти	вземания от клиенти
Групово обезценени		
Редовни	2,776,759	2,753,629
Индивидуално обезценени		
Под наблюдение	15,363	14,528
Нередовни	7,602	6,368
Необслужвани	48,708	3,598
Общо	2,848,432	2,778,123

В допълнение, Групата е изложена на задбалансов кредитен риск вследствие на споразумения за предоставяне на кредити и издаване на задбалансови ангажименти (виж бележка 31).

Концентрации на кредитен риск (балансов и задбалансов) по финансови инструменти възникват спрямо контрагенти, които притежават сходни икономически характеристики, следователно промени в икономическите и други условия биха рефлектирвали по подобен начин върху способността им да посрещнат договорните си задължения.

Основните концентрации на кредитен риск възникват в зависимост от местоположението и вида на клиентите по отношение на инвестициите, заемите и авансите и условните задължения.

Концентрацията на кредитен риск по отрасли на икономиката във вземания от клиенти е представена в таблицата по-долу:

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Търговия	649,185	534,009
Производство	708,836	709,331
Услуги	187,411	222,270
Финанси	13,280	2,030
Транспорт	148,266	154,311
Комуникации	46,836	45,445
Строителство	145,293	110,511
Селско стопанство	85,620	89,340
Туризм	112,973	122,173
Инфраструктура	106,212	65,042
Частни лица	780,481	756,767
Други	53,340	37,203
Обезценка	(67,749)	(70,309)
Общо	2,969,984	2,778,123

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(iii) Кредитен риск, продължение

Групата е предоставила кредити на дружества в различни сфери на дейност, но в един и същ икономически отрасъл - производство. Поради това експозициите имат сходен бизнес-риск. Съществуват три такива групи предприятия към 31 декември 2008 г. с обща експозиция възлизаща съответно на 40,968 хил. лв. (2007: 37,028 хил. лв.) - черна и цветна металургия, 77,149 хил. лв. (2007: 68,772 хил. лв.) – минно дело и 107,972 хил. лв. (2007: 118,539 хил.лв.) - енергетика.

Групата е предоставила кредити и издала условни ангажименти на 16 отделни клиенти или групи (2007: 15), към които експозицията превишава 10% от капиталовата база на Групата и се базира на отчетната стойност на съответното кредитно улеснение. Общата сума на тези експозиции е 1,109,642 хил. лв., която представлява 245.86% от собствения капитал (2007: 872,776 хил. лв., представлявали 215,71% от собствения капитал), от които 938,241 хил. лв. (2007: 632,521 хил. лв.) са кредити и 171,401 хил. лв. (2007: 240,255 хил. лв.) са гаранции, акредитиви и други условни задължения. Експозиции, обезпечени с парични депозити са изключени при изчисляването на големите експозиции.

Кредитите предоставени от Кипър възлизат на 130,871 хил. лв. (2007: 140,128 хил. лв.), а от Албания на 23,419 хил. лв. (2007: 8,545 хил. лв.).

Сумите включени в таблиците представляват максималната счетоводна загуба, която ще бъде призната към датата на баланса, ако страните по сделката не изпълнят изцяло договорните си задължения и всички получени обезпечения се окажат без стойност. Следователно сумите значително надхвърлят очакваните загуби, отразени като обезценка.

Политиката на Групата изисква преди отпускане на одобрените кредити клиентите да осигурят подходящи обезпечения. Банковите гаранции и акредитиви са също обект на стриктно предварително проучване. Договорите уточняват паричните лимити на банковия ангажимент. Размерът на получените обезпечения по издадени гаранции и акредитиви възлиза на 100%.

Обезпеченията по кредити, гаранции и акредитиви обикновено включват ипотеки, парични средства, съоръжения и оборудване, ценни книжа или друга собственост.

Представената по-долу таблица показва общия размер на кредитите, предоставени от Групата на клиенти, и вида на обезпеченията с изключение на сумата на кредитните карти 160,963 хил. лв (2007: 88,746 хил. лв):

<i>в хил.лв.</i>	2008	2007
Ипотека	1,364,319	1,532,707
Залог на вземания	416,239	267,251
Залог на търговски предприятия	286,287	296,050
Ценни книжа	144,981	97,330
Банкови гаранции	2,135	7,159
Поръчителство и други гаранции	130,084	59,075
Залог на стоки	111,366	93,672
Залог на машини и съоръжения	229,057	150,918
Залог на парични средства	38,735	115,390
Залог на дружествени дялове във фирми	36,559	41,661
Залог на злато	33	32
Други обезпечения	100,752	92,018
Необезпечени	16,223	6,423
Общо	2,876,770	2,759,686

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

Други обезпечения включват застрахователни полици до размера на застрахователното покритие, бъдещи постъпления по сметки, превод на трудово възнаграждение и други.

С. Капиталова адекватност

Регулаторният орган, пред който се отчита Групата, Българска народна банка (БНБ), определя и следи за спазването на капиталовите изисквания, както на консолидирана, така и на неконсолидирана основа. БНБ издаде нова Наредба № 8 за капиталовата адекватност на кредитните институции, която е в сила от 1 януари 2007 г. и представлява прилагане в българското законодателство на Международното споразумение за конвергенция в измерването на капитала и капиталовите изисквания (подобнена рамка), познато още като Базел II, и на Директиви на ЕС 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО. За да изпълнява капиталовите изисквания, Групата трябва да поддържа минимално изискуемото съотношение от 12% между собствения капитал и рисково-претеглените активи. Банковите операции се категоризират или като търговски портфейл, или като банков портфейл, като рисково-претеглените активи се определят съгласно конкретни изисквания, които имат за цел да отразят различните нива на риск, присъщи на активите и на задбалансовите експозиции.

Групата изчислява изискванията за кредитния риск на своите експозиции в банков и търговски портфейл на базата на стандартизиран подход, определен от БНБ. Експозициите се вземат предвид по балансовата им стойност. Задбалансовите ангажименти се вземат предвид чрез прилагане на различни конверсионни фактори (0%, 20%, 50%, 100%), които имат за цел приравняването им в балансови стойности. Позициите се претеглят за риск при ползване на различни проценти (0%, 20%, 50%, 100%) в зависимост от класа на експозицията и нейния кредитен рейтинг. Използват се различни техники за редуциране на кредитния риск, например обезпечения и гаранции. При деривативните инструменти, като форуърди и опции, се оценява кредитният риск на контрагента.

Освен това Групата трябва да спазва капиталовите изисквания за операционен риск. Използва се подходът на базисния индикатор. Капиталовото изискване е равно на средния годишен брутен доход през последните три години, умножен по фиксиран процент (15%). Съответните рисково-претеглени активи се изчисляват чрез по-нататъшно умножение по 12.5.

Собственият капитал на Групата се състои от два елемента:

- Капитал от първи ред, който включва акционерния капитал, премиите от емисии на акции, законовите резерви, другите резерви с общо предназначение, неразпределената печалба от минали години, текущата печалба за първото полугодие, резервите от трансформиране на отчети в друга валута и малцинствените участия, намалени със стойността на положителната репутация и другите нематериални активи и нереализираната загуба от финансовите инструменти на разположение за продажба.
- Капитал от втори ред, който включва подчинени пасиви, по-конкретно дългово капиталов инструмент и подчинен срочен дълг.

Към елементите на капиталовата база се прилагат следните лимити: капиталът от втори ред не може да превишава капитала от първи ред, а подчиненият срочен дълг не може да превишава 50 % от капитала от първи ред. Намаленията на капиталовата база включват специфичните провизии за кредитен риск.

През периода Групата е спазила всички капиталови изисквания.

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
С. Капиталова адекватност, продължение

Нивото на капиталова адекватност е както следва:

<i>в хил. лв.</i>	Балансова стойност/условна стойност		Рисковопретеглени активи	
	2008	2007	2008	2007
Рисковопретеглени активи за кредитен риск				
Балансови позиции				
Класове експозиции				
Централни правителства и централни банки	714,120	764,021	10,814	6,085
Международни банки за развитие	1,000	2,763	-	-
Институции	231,482	381,313	75,068	94,549
Предприятия	1,910,057	1,856,251	1,872,264	1,742,146
Експозиции на дребно	594,829	534,031	580,142	523,553
Вземания, обезпечени с недвижимо имущество	451,855	387,841	225,928	193,920
Колективни инвестиционни схеми	1,964	3,011	1,964	3,011
Други позиции	346,296	270,475	179,474	139,354
Общо	4,251,603	4,199,706	2,945,654	2,702,618
Задбалансови позиции				
Класове експозиции				
Централни правителства и централни банки	-	782	-	-
Институции	17,879	8,163	8,157	3,625
Предприятия	653,005	796,840	205,413	208,066
Експозиции на дребно	274,811	280,077	1,078	4,934
Вземания, обезпечени с недвижимо имущество	8,069	29,215	1,963	2,970
Други позиции	-	-	28	56
Общо	953,764	1,115,077	216,639	219,651
Деривати				
Класове експозиции				
Институции	1,359	2,773	272	707
Предприятия	19	-	19	-
Общо	1,378	2,773	291	707
Общо рисковопретеглени активи за кредитен риск			3,162,584	2,922,976
Рисковопретеглени активи за пазарен риск			3,250	3,341
Рисковопретеглени активи за операционен риск			259,025	190,651
Общо рисковопретеглени активи			3,424,859	3,116,968
Отношения на капиталова адекватност	Капитал		Капиталови съотношения %	
	2008	2007	2008	2007
Капитал от първи ред	328,859	273,573	9.60%	8.78%
Собствен капитал (капиталова база)	451,322	404,614	13.18%	12.98%

Бележки към финансовите отчети
4. Информация по сегменти

Информацията по сегменти се представя с оглед на географското разпределение на сегментите на Групата. Форматът се базира на вътрешната финансово-контролна структура.

Отчитането и оценяването на активите и пасивите, приходите и разходите по сегменти е основано на счетоводната политика, описана в приложението за счетоводната политика.

Операциите между сегментите се извършват по пазарни цени.

Групата извършва дейност основно в България, но също така има операции в Кипър и Албания.

При представянето на информация на базата на географски сегменти, приходите и разходите се разпределят на база местоположението на подразделението на Групата, което ги генерира. Активите и пасивите по сегменти се разпределят въз основа на географското им местоположение.

<i>в хил. лв.</i>	Операции в България		Операции в чужбина		Общо	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Приходи от лихви	322,420	260,660	13,517	9,385	335,937	270,045
Разходи за лихви	(186,941)	(136,331)	(1,487)	(1,105)	(188,428)	(137,436)
Нетен лихвен доход	135,479	124,329	12,030	8,280	147,509	132,609
Приходи от такси и комисиони	71,560	59,855	1,256	944	72,816	60,799
Разходи за такси и комисиони	(9,283)	(9,797)	(150)	(40)	(9,433)	(9,837)
Нетен доход от такси комисиони	62,277	50,058	1,106	904	63,383	50,962
Административни разходи	(149,543)	(102,449)	(6,626)	(4,876)	(156,169)	(107,325)
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Активи	4,069,744	4,030,952	201,007	170,425	4,270,751	4,201,377
Пасиви	3,852,576	3,835,372	49,441	40,026	3,902,017	3,875,398

Бележки към финансовите отчети
4. Информация по сегменти, продължение

В следващата таблица е представено разпределението на активи и пасиви, приходи и разходи по бизнес сегменти към 31 декември 2008 г.:

в хил. лв.

Бизнес	Активи	Пасиви	Приходи от лихви	Разходи за лихви	Нетен доход от такси и комисиони	Нетни приходи от търговски операции	Други нетни оперативни разходи
Търговско банкиране	2,238,580	1,101,767	235,484	(35,013)	18,128	-	-
Банкиране на дребно	731,404	1,753,560	79,769	(67,513)	4,985	-	-
Международен бизнес	-	985,130	-	(85,130)	12,134	-	-
Картов бизнес	-	-	-	-	16,252	-	-
Ликвидност	1,114,566	53,034	20,684	(713)	(667)	530	(2,267)
Дилинг	6,243	-	-	-	-	3,728	716
Обслужване на клиенти	-	-	-	-	11,979	-	-
Други	179,958	8,526	-	(59)	572	-	32
Общо	4,270,751	3,902,017	335,937	(188,428)	63,383	4,258	(1,519)

Бележки към финансовите отчети
**5. Финансови активи и пасиви
Счетоводна класификация и справедливи стойности**

В таблицата по-долу е дадена класификацията по категории на финансовите активи и пасиви и техните справедливи стойности към 31 декември 2008 г.

<i>в хил. лв.</i>	За Държани		Кредити	На	Други по	Балансо-	Справед-	
	търгуване до падеж		и	разположе-	амортизи-	ва	лива	
	търгуване до падеж		вземания	ние за	рана	стойност	стойност	
	търгуване до падеж			продажба	стойност	Други	стойност	
АКТИВИ								
Парични средства и вземания от централни банки	-	-	580,519	-	-	171,345	751,864	751,864
Финансови активи за търгуване	9,681	-	-	-	-	-	9,681	9,681
Инвестиции на разположение за продажба	-	-	-	286,623	-	-	286,623	286,623
Финансови активи държани до падеж	-	62,395	-	-	-	-	62,395	61,485
Вземания от банки и финансови институции	-	-	10,244	-	-	-	10,244	10,244
Вземания от клиенти	-	-	2,969,984	-	-	-	2,969,984	2,969,984
Други финансови активи						274	274	274
	9,681	62,395	3,560,747	286,623	-	171,619	4,091,065	4,090,155
ПАСИВИ								
Задължения към банки	-	-	-	-	53,034	-	53,034	53,034
Задължения към други клиенти	-	-	-	-	2,855,327	-	2,855,327	2,855,327
Други привлечени средства	-	-	-	-	832,620	-	832,620	832,509
Подчинен срочен дълг	-	-	-	-	53,852	-	53,852	53,852
Дългово капиталов инструмент	-	-	-	-	98,658	-	98,658	98,332
Други финансови пасиви					-	1,336	1,336	1,336
	-	-	-	-	3,893,491	1,336	3,894,827	3,894,390

Справедливата стойност на паричните средства, паричните еквиваленти, депозитите на виждане и срочните депозити е приблизително равна на балансовата им стойност поради краткосрочният им матуритет. Справедливата стойност на вземанията от клиенти е приблизително равна на балансовата им стойност поради факта, че основната част от кредитния портфейл е с плаващи лихвени проценти, които отразяват промените в пазарните условия.

Бележки към финансовите отчети
5. Финансови активи и пасиви
Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

В таблицата по-долу е дадена класификацията по категории на финансовите активи и пасиви и техните справедливи стойности към 31 декември 2007 г.

<i>в хил. лв.</i>	За търгуван е	Държан и до падеж	Кредити и вземания	На разположени е за продажба	Други по амортизи рана стойност	Други	Балансова стойност	Справедлива стойност
АКТИВИ								
Парични средства и вземания от централни банки	-	-	478,680	-	-	- 132,582	611,262	611,262
Финансови активи за търгуване	13,529	-	-	-	-	-	13,529	13,529
Инвестиции на разположение за продажба	-	-	-	374,203	-	-	374,203	374,203
Финансови активи държани до падеж	-	106,084	-	-	-	-	106,084	104,878
Вземания от банки и финансови институции	-	-	189,575	-	-	-	189,575	189,575
Вземания от клиенти	-	-	2,778,123	-	-	-	2,778,123	2,778,123
Други финансови активи	-	-	-	-	-	823	823	823
	13,529	106,084	3,446,378	374,203	- 133,405	4,073,599	4,072,393	4,072,393
ПАСИВИ								
Задължения към банки	-	-	-	-	3,195	-	3,195	3,195
Задължения към други клиенти	-	-	-	-	2,475,139	-	2,475,139	2,475,139
Други привлечени средства	-	-	-	-	1,238,113	-	1,238,113	1,211,375
Подчинен срочен дълг	-	-	-	-	51,005	-	51,005	51,005
Дългово капиталов инструмент	-	-	-	-	98,386	-	98,386	99,450
Други финансови пасиви	-	-	-	-	-	1,924	1,924	1,924
	-	-	-	-	3,865,838	1,924	3,867,762	3,842,088

Бележки към финансовите отчети
6. Нетен лихвен доход

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Приходи от лихви		
Вземания и сметки при банки и финансови институции	6,530	6,251
Банкиране на дребно	79,769	61,508
Вземания от корпоративни клиенти	200,114	153,974
Вземания от малки и средни предприятия	29,281	26,227
Микрокредитиране	6,089	4,554
Дългови инструменти	14,154	17,531
	335,937	270,045
Разходи за лихви		
Депозити от банки	(713)	(297)
Депозити от други клиенти	(102,526)	(51,173)
Други привлечени средства	(67,134)	(68,073)
Подчинен срочен дълг	(6,353)	(6,212)
Дългово капиталов инструмент	(11,643)	(11,616)
Лизингови договори и други	(59)	(65)
	(188,428)	(137,436)
Нетен лихвен доход	147,509	132,609

За 2008 г. признатият лихвен приход от индивидуално обезценени финансови активи (вземания от клиенти) възлиза на 7,028 хил. лв (2007 г.: 9,692 хил. лв.).

7. Нетен доход от такси и комисиони

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Приходи от такси и комисиони		
Акредитиви и гаранции	9,602	12,091
Платежни операции	9,192	8,419
Клиентски сметки	9,213	8,371
Карти	21,964	14,558
Други	22,845	17,360
	72,816	60,799
Разходи за такси и комисиони		
Акредитиви и гаранции	(2,562)	(627)
Кореспондентски сметки	(666)	(953)
Карти	(5,712)	(5,767)
Други	(493)	(2,490)
	(9,433)	(9,837)
Нетен доход от такси и комисиони	63,383	50,962

Бележки към финансовите отчети
8. Нетни приходи от търговски операции

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Нетни приходи от търговски операции от:		
- дългови инструменти	520	517
- капиталови инструменти	(5,298)	2,245
- промени във валутните курсове	9,036	9,065
Нетен приход от търговски операции	4,258	11,827

9. Други нетни оперативни разходи

Другите нетни оперативни разходи представляват нетни загуби от продажби на финансови инструменти, неоценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

<i>в хил.лв.</i>	2008	2007
Други нетни оперативни разходи, възникващи от:		
- дългови инструменти	(1,551)	(201)
- други	32	-
Други нетни оперативни разходи	(1,519)	(201)

10. Административни разходи

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Административните разходи включват:		
- Разходи за персонал	51,036	31,993
- Амортизация	17,477	11,668
- Реклама	18,210	11,046
- Разходи за наеми	15,952	11,291
- Телекомуникации, софтуер и друга компютърна поддръжка	11,898	8,909
- Разходи за нереализиран данъчен кредит	10,271	6,607
- Административни, консултантски и други разходи	31,325	25,811
Административни разходи	156,169	107,325

Разходите за персонал включват разходи за заплати, социални и здравни осигуровки, начислени в съответствие с разпоредбите на местното законодателство. Общият брой на персонала на Групата към 31 декември 2008 г. е 2,689 човека (2007: 2,289).

Бележки към финансовите отчети
11. Загуби от обезценка

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Увеличение на обезценката		
Вземания от клиенти	(29,371)	(42,995)
Намаление на обезценката		
Вземания от клиенти	30,480	16,037
Обезценка, нетно	1,109	(26,958)

12. Разходи за данъци

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Текущи данъци	(4,858)	(5,392)
Отсрочени данъци (виж бележка 22)	(312)	(248)
Разходи за данъци	(5,170)	(5,640)

Равнение между данъчния разход и счетоводната печалба, както следва:

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Счетоводна печалба преди облагане	54,340	56,653
Корпоративен данък по съответната данъчна ставка (10% за 2008 и 10% за 2007)	5,434	5,665
Ефект от данъчни ставки на чуждестранни дъщерни предприятия и клонове	246	131
Данъчен ефект от постоянни данъчни разлики	(822)	(404)
Данъчен ефект от временни разлики	312	248
Разходи за данък върху дохода	5,170	5,640
Ефективна данъчна ставка	9.51%	9.96%

Бележки към финансовите отчети
13. Доходи на акция

	2008	2007
Нетна печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката (<i>в хил. лв.</i>)	49,237	51,113
Среднопретеглен брой на държаните обикновени акции (<i>в хиляди</i>)	110,000	106,137
	<hr/>	<hr/>
Доходи на акция (<i>в лева</i>)	0.45	0.48

Основните доходи на акция, изчислени съгласно МСС 33, се базират на печалбата, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката. През 2008 г., като и през предходната година, не са били издавани конвертируеми или опционни права върху обикновените акции на Банката. Следователно доходите на акция с намалена стойност съвпадат с основните доходи на акция.

14. Парични средства и вземания от централни банки

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Каса		
- в левове	47,340	89,814
- в чуждестранна валута	116,157	38,007
Злато	7,848	4,761
Вземания от централни банки	432,349	414,068
Разплащателни сметки и вземания от местни банки	30,118	67
Разплащателни сметки и вземания от чуждестранни банки	118,052	64,545
	<hr/>	<hr/>
Общо	751,864	611,262

15. Финансови активи за търгуване

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Облигации и други ценни книжа издадени от:		
Българското правителство, оценени с рейтинг BBB+ или BBB:		
- деноминирани в левове	5,476	2,046
- деноминирани в чуждестранна валута	-	70
Други издатели - капиталови инструменти (нерейтинговани)	4,205	11,413
	<hr/>	<hr/>
Общо	9,681	13,529

Бележки към финансовите отчети
16. Инвестиции на разположение за продажба

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Облигации и други ценни книжа издадени от:		
Българското правителство		
- деноминирани в български левове	27,872	29,765
- деноминирани в чуждестранна валута	6,033	6,323
Чужди правителства		
- краткосрочни	194,940	229,860
- дългосрочни	-	20,019
Чуждестранни банки	55,740	87,159
Други издатели	2,038	1,077
Общо	286,623	374,203

17. Финансови активи, държани до падеж

Дългосрочните ценни книжа, държани до падеж, представляват дългови инвестиции, които Групата има намерението и възможността да държи до падеж.

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Ценни книжа държани до падеж, емитирани от:		
Българското правителство	42,196	60,492
Чужди правителства	2,002	1,378
Чуждестранни банки	18,197	44,214
Общо	62,395	106,084

През м. май 2008 г. Банката продаде инвестиции, държани до падеж с номинална стойност 10,000 хил. евро. Тази продажба не представлява промяна в намерението и способността на Банката да държи инвестициите до техния падеж, тъй като се отнася за изолирано събитие, което е извън контрола на Банката, не е повторяемо и Банката не е имала разумни причини да го очаква.

Бележки към финансовите отчети
18. Вземания от банки и финансови институции
(a) Анализ по видове

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Вземания от банки	6,231	165,954
Други	4,013	23,621
Общо	10,244	189,575

(b) Географски анализ

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Местни банки и финансови институции	625	24,902
Чуждестранни банки и финансови институции	9,619	164,673
Общо	10,244	189,575

19. Вземания от клиенти

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Банкиране на дребно		
- Потребителски кредити	229,858	277,765
- Ипотечни кредити	380,141	390,256
- Кредитни карти	160,963	88,746
Малки и средни предприятия	267,158	270,565
Микрокредитиране	41,196	43,476
Корпоративни клиенти	1,958,417	1,777,624
Обезценка	(67,749)	(70,309)
Общо	2,969,984	2,778,123

(a) Движение в обезценката

<i>в хил. лв.</i>	
Салдо към 1 януари 2008 г.	70,309
Допълнително начислена	29,371
Реинтегрирана	(30,480)
Отписани вземания	(1,451)
Салдо към 31 декември 2008 г.	67,749

Бележки към финансовите отчети
20. Имоти и оборудване

<i>в хил. лв.</i>	Земя и сгради	Машини и оборудване	Транспортни и средства	Активи в процес на изграждане	Подобрения на наети активи	Общо
Отчетна стойност						
Към 1 януари 2008 г.	12,367	67,686	5,826	49,114	26,623	161,616
Придобити	-	605	-	60,249	143	60,997
Излезли от употреба	-	(636)	(364)	(309)	(154)	(1,463)
Прехвърлени	-	29,541	799	(48,950)	12,856	(5,754)
Към 31 декември 2008 г.	12,367	97,196	6,261	60,104	39,468	215,396
Амортизация						
Към 1 януари 2008 г.	3,186	33,877	2,879	-	6,664	46,606
Начислена през годината	417	11,375	957	-	3,624	16,373
За излезлите от употреба	-	(611)	(204)	-	(127)	(942)
Към 31 декември 2008 г.	3,603	44,641	3,632	-	10,161	62,037
Балансова стойност						
Към 31 декември 2008г.	8,764	52,555	2,629	60,104	29,307	153,359
Към 1 януари 2008 г.	9,181	33,809	2,947	49,114	19,959	115,010

21. Нематериални активи

<i>в хил. лв.</i>	Програмни продукти и лицензи	Положителна репутация	Общо
Отчетна стойност			
Към 1 януари 2008 г.	2,607	107	2,714
Придобити	153	-	153
Излезли от употреба	(27)	-	(27)
Прехвърлени	5,754	-	5,754
Към 31 декември 2008 г.	8,487	107	8,594
Амортизация			
Към 1 януари 2008 г.	1,866	-	1,866
Начислена през годината	1,104	-	1,104
За излезли от употреба	(7)	-	(7)
Към 31 декември 2008 г.	2,963	-	2,963
Балансова стойност			
Към 31 декември 2008 г.	5,524	107	5,631
Към 1 януари 2008 г.	741	107	848

Бележки към финансовите отчети
22. Отсрочени данъци

Отсрочените данъци са калкулирани за всички временни данъчни разлики, като е използван метода на балансовите пасиви на база основен данъчен процент 10%.

Сумата на отсрочения данък се отнася за следните активи и пасиви:

<i>в хил. лв.</i>	Активи		Пасиви		Нетно	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Имоти, оборудване и нематериални активи	-	-	1,969	1,549	1,969	1,549
Други	(261)	(181)	21	49	(240)	(132)
Нетни данъчни (активи)/пасиви	(261)	(181)	1,990	1,598	1,729	1,417

Движенията във временните разлики през годината, на стойност 312 хил. лв, са отчетени в отчета за доходите.

23. Други активи

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Разходи за бъдещи периоди	6,174	3,858
Други активи	14,796	8,885
Общо	20,970	12,743

24. Задължения към банки

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Срочни депозити	51,655	1,567
Текущи сметки	1,379	1,628
Общо	53,034	3,195

Бележки към финансовите отчети
25. Задължения към други клиенти
в хил. лв.

	2008	2007
Граждани		
- текущи сметки	397,890	465,621
- срочни депозити	1,355,671	989,124
Търговци и публични институции		
- текущи сметки	422,830	625,022
- срочни депозити	678,936	395,372
Общо	2,855,327	2,475,139

26. Други привлечени средства
в хил. лв.

	2008	2007
Издадени облигации и други ценни книжа	19,911	459,884
Задължения по потвърдени акредитиви	353,179	311,491
Синдикирани заеми	354,433	363,464
Други срочни задължения	105,097	103,274
	832,620	1,238,113

Други срочни задължения включват предимно финансираня получени от финансови институции по отпуснати кредитни линии.

Издадените облигации и други ценни книжа включват следното:

в хил. лв.

	2008	2007
Дългосрочни облигации		
EUR 6,000,000, 8.5%, платими 2008	-	12,256
EUR 200,000,000, 7.5%, платими 2008	-	417,885
Общо облигации	-	430,141
Ипотечни облигации		
EUR 5,000,000, 7%, платими 2008	-	9,855
EUR 10,000,000, 7%, платими 2009	19,911	19,888
Общо ипотечни облигации	19,911	29,743
Общо	19,911	459,884

Облигациите са платими на трети лица през годините посочени по-горе. Дългосрочните облигации са емитирани от First Investment Finance B. V., Холандия, гарантирани са от Банката и са регистрирани на Люксембургската фондова борса. Ипотечните облигации са регистрирани на Българската фондова борса – София.

Бележки към финансовите отчети
27. Подчинен срочен дълг

Към 31 декември 2008 година Банката е сключила шест отделни споразумения за подчинен срочен дълг с четири различни кредитора. Всички тези заеми са издадени по английското законодателство и ресурса е привлечен от източници извън България.

Подчиненият дълг може да бъде анализиран както следва:

в хил. лв.

Кредитор	Главница	Оригинален срок	Амортизирана стойност към 31 декември 2008 г.
Growth Management Limited	1,956	10 години	2,938
Growth Management Limited	3,912	10 години	5,974
Hypo-Alpe-Adria Bank	3,912	10 години	5,781
Growth Management Limited	5,867	10 години	9,732
Standard Bank London Ltd.	9,779	10 години	14,545
Hillside Apex Fund Ltd.	9,779	10 години	14,882
	35,205		53,852

Лихвата се капитализира на годишна база и е платима на падеж. Третирането на тези пасиви за целите на капиталовата адекватност като капитал от втори ред е в съответствие с изискванията на българското законодателство. Всички плащания преди падеж по подчинения дълг са предмет на писмено одобрение от Българската народна банка.

28. Дългово капиталов инструмент

в хил. лв.

	Главница	Амортизирана стойност към 31 декември 2008 г.
Безсрочни гарантирани подчинени облигации 27 млн. евро	52,807	54,545
Безсрочни гарантирани подчинени облигации 21 млн. евро	41,073	44,113
	93,880	98,658

Безсрочните подчинени гарантирани облигации, издадени от First Investment Finance B.V., дружество с ограничена отговорност, регистрирано съгласно законите на Кралство Холандия, дъщерно дружество, 100% притежавано от Банката, са изцяло гарантирани от Банката. Условието по облигациите отговарят на изискванията за капиталова адекватност от Наредба № 8 издадена от БНБ. Сумите по безсрочните подчинени облигации са включени в капитала от втори ред след получаване на съответни разрешения от Българската народна банка.

Бележки към финансовите отчети
29. Други пасиви

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Задължения към персонала	2,350	1,564
Текущи данъчни задължения	1,084	2,484
Други кредитори	3,363	4,095
Общо	6,797	8,143

30. Капитал и резерви
(a) Брой и номинална стойност на издадените акции към 31 декември 2008 г.

Към 31 декември 2008 г. акционерният капитал на Банката е в размер на 110,000,000 лв., разделен на 110,000,000 обикновени безналични акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лв. всяка. Акционерният капитал е внесен изцяло.

Акционерният капитал на Банката е увеличен от 100,000,000 лв. на 110,000,000 лв. в резултат от успешно първично публично предлагане на 10,000,000 нови безналични акции чрез Българската фондова борса – София, и е регистриран в Търговския регистър при Софийски градски съд на 4 юни 2007 г. За да улесни първичното публично предлагане и преди неговото стартиране, номиналната стойност на акциите на Банката е намалена от 10 лв. на 1 лв., с решение на Общото събрание на акционерите, без това да засяга общия размер на акционерния капитал и отделните дялови участия.

(b) Акционери

През месец октомври 2008 г. Болкан Холидейз, Лондон прехвърли изцяло притежаваните от него акции по равно на акционерите Доменико Венчърс Лимитид, Британски Вирджински острови и Рафаела Кънсалтънтс Лимитид, Британски Вирджински острови, с което акционерното им участие в капитала на банката нарастна на 9.72% всяко.

Таблицата по-долу посочва тези акционери, които притежават акции на Банката към 31 декември 2008 г., заедно с броя и процента на общо емитираните акции.

	Брой акции	% от емитирания акционерен капитал
Г-н Ивайло Димитров Мутафчиев	31,830,000	28.94
Г-н Цеко Тодоров Минев	31,830,000	28.94
Легнано Ентърпрайз Лимитид Кипър	8,450,000	7.68
Доменико Венчърс Лимитид, Британски Вирджински острови	10,695,000	9.72
Рафаела Кънсалтънтс Лимитид, Британски Вирджински острови	10,695,000	9.72
Други акционери (акционери, притежаващи акции, предмет на свободна търговия на Българската фондова борса - София)	16,500,000	15.00
Общо	110,000,000	100.00

Бележки към финансовите отчети
30. Капитал и резерви, продължение
(b) Акционери, продължение

Понастоящем всички новоемитирани акции, плюс частта от съществуващите акции, собственост на Първа финансова брокерска къща ООД, продадени на нови инвеститори при условията на първично публично предлагане (общо 16,500,000 акции), се търгуват свободно на Българската фондова борса - София.

(c) Законови резерви

Законовите резерви включват суми, заделени за цели, регламентирани в местното законодателство. Съгласно българското законодателство Банката е задължена да задели 1/10 от годишната си печалба като законови резерви до момента, в който съвкупната им сума достигне до 1/10 от акционерния капитал на Банката.

31. Условни задължения
(a) Задбалансови пасиви

Групата предоставя банкови гаранции и акредитиви с цел гарантиране изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и обикновено имат период на валидност до две години.

Сумите по сключени споразумения за издаване на условни задължения са представени в таблицата по-долу според съответната категория. Сумите, отразени в таблицата представляват максималната сума на счетоводна загуба, която ще се отрази в баланса, в случай че контрагентите не изпълнят своите задължения.

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Банкови гаранции		
- в левове	202,558	186,268
- в чуждестранна валута	198,695	181,544
Общо гаранции	401,253	367,812
Неизползвани кредитни линии	407,465	457,669
Записи на заповед	15,752	21,034
Акредитиви в чуждестранна валута	129,294	268,562
Общо	953,764	1,115,077

Тези ангажименти и потенциални задължения носят само задбалансов кредитен риск, като само таксите за ангажимент и провизиите за евентуални загуби се отразяват в баланса до момента на изтичане срока на поетия ангажимент или неговото изпълнение. Повечето от поетите условни задължения се очаква да приключат, без да се наложат частични или пълни плащания по тях. По тази причина сумите не представляват бъдещи парични потоци.

Към датата на баланса няма други значителни условни задължения, които да изискват допълнително оповестяване.

Към 31 декември 2008 г. размерът на обезпеченията по издадени гаранции и акредитиви е 100%.

Бележки към финансовите отчети
32. Парични средства и парични еквиваленти

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват следните салда с оригинален срок до 3 месеца:

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
Парични средства и вземания от централни банки	751,864	611,262
Вземания от банки и финансови институции с оригинален срок до 3 месеца	10,050	189,403
Общо	761,914	800,665

33. Усреднени салда

Усреднените балансови стойности на финансовите активи и пасиви са представени по-долу. Сумите са изчислени използвайки средно аритметично на месечните салда за всички инструменти.

<i>в хил. лв.</i>	2008	2007
ФИНАНСОВИ АКТИВИ		
Парични средства и вземания от централни банки	652,617	523,059
Финансови активи за търгуване	12,147	14,758
Инвестиции на разположение за продажба	264,506	339,188
Финансови активи държани до падеж	75,719	101,753
Вземания от банки и финансови институции	30,140	38,479
Вземания от клиенти	2,866,998	2,298,340
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ		
Задължения към банки	12,357	7,006
Задължения към други клиенти	2,531,518	1,929,610
Други привлечени средства	1,013,065	1,082,630
Подчинен срочен дълг	52,368	51,131
Дългово капиталов инструмент	97,949	97,702

Бележки към финансовите отчети
34. Сделки със свързани лица

Страните се считат за свързани ако едната страна има възможността да контролира или да упражнява значително влияние над другата страна при вземане на финансови и оперативни решения, или страните са под общ контрол.

В рамките на нормалната банкова дейност някои банкови операции се извършват със свързани лица. Това включва кредити, депозити и други транзакции. Тези транзакции са извършени при пазарни условия. Размерът на транзакциите и салдата по тях към края на съответните години са както следва:

Вид свързаност	Лица, контролиращи или управляващи Банката		Предприятия под общ контрол	
	2008	2007	2008	2007
<i>в хил. лв.</i>				
Кредити:				
Кредитна експозиция в началото на годината	2,474	1,876	8,110	4,351
Отпуснати кредити през годината	(19)	598	3,618	3,759
Кредитна експозиция в края на годината	2,455	2,474	11,728	8,110
Получени депозити:				
В началото на годината	1,062	547	3,449	2,825
Получени през годината	5,357	515	641	624
В края на годината	6,419	1,062	4,090	3,449
Предоставени депозити:				
Депозити в началото на годината	-	-	11,735	7,823
Предоставени депозити през годината	-	-	-	3,912
Депозити в края на годината	-	-	11,735	11,735
Издадени условни задължения от Групата				
В началото на годината	387	-	2,108	1,117
Отпуснати през годината	1,088	387	(6)	991
В края на годината	1,475	387	2,102	2,108

Възнагражденията на ключовия управленски персонал на Групата, изплатени през 2008 г. са в размер на 3,000 хил. лева. (2007: 1,966 хил. лв).

35. Дъщерни предприятия
(a) First Investment Finance B.V.

През април 2003 година Банката създава дружество със специална цел със седалище в Холандия с фирма First Investment Finance B.V. Дружеството е еднолична собственост на Банката. То е учредено за изпълнението на ясна и тясно определена цел - получаването на заеми от чужди финансови институции и привличането на инвеститори чрез емитирането на облигации и други финансови инструменти, гарантирани от Банката, средствата от които се използват за финансиране на операциите на Банката. Уставният акционерен капитал на дружеството възлиза на 90 хил. евро, разделени в 900 обикновени акции, всяка с номинална стойност от 100 евро. Издадени и платени са 180 акции. Банката консолидира своята инвестиция в предприятието.

Бележки към финансовите отчети
35. Дъщерни предприятия, продължение
(b) Дайнърс клуб България АД

През май 2005 г. Банката придоби 80% от капитала на Дайнърс клуб България АД. Регистрираният акционерен капитал на дружеството е 5,000 хил. лв., в който участието на Банката е 85.52% към 31 декември 2008 г. Дружеството е учредено през 1996 г. и предметът му на дейност включва представителство, агентство и процесинг на Дайнърс клуб Интернешънъл. Банката консолидира своята инвестиция в предприятието.

(c) First Investment Bank - Albania Sh.a.

През април 2006 г. Банката учреди First Investment Bank – Albania Sh.a. с 99.9998% акционерно участие. На 27 юни 2007 г. First Investment Bank – Albania Sh.a. получи пълен банков лиценз от централната Банка на Албания и на 1 септември 2007 г. ефективно пое дейността на бившия клон ПИБ – Тирана, поемайки всичките му права и задължения, активи и пасиви.

През юли 2008 г. First Investment Bank – Albania Sh.a. увеличи своя акционерен капитал с 1 милион евро посредством издаване на нови акции, записани и платени изцяло от Първа инвестиционна банка АД. По този начин акционерното участие на Банката незначително се увеличи до 99.999821%. Към 31 декември 2008 г. акционерният капитал на First Investment Bank – Albania Sh.a. е 9,475 хил. евро, внесен изцяло. Банката консолидира своята инвестиция в предприятието.

36. Събития, възникнали след датата на изготвяне на отчета

През февруари 2009 г. First Investment Bank – Albania Sh.a. увеличи своя акционерен капитал с 1 милион евро посредством издаване на нови акции, записани и платени изцяло от Първа инвестиционна банка АД. По този начин акционерното участие на Банката незначително се увеличи.

37. Приложими стандарти

МСФО 1	Прилагане за пръв път на Международните стандарти за финансови отчети
МСФО 2	Плащане на базата на акции
МСФО 3	Бизнес комбинации
МСФО 4	Застрахователни договори
МСФО 5	Нетекучи активи, държани за продажба, и преустановени дейности
МСФО 6	Проучване и оценка на минерални ресурси
МСФО 7	Финансови инструменти: оповестяване
МСС 1	Представяне на финансови отчети
МСС 2	Материални запаси
МСС 7	Отчети за паричните потоци
МСС 8	Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки
МСС 10	Събития след дата на баланса
МСС 11	Договори за строителство
МСС 12	Данъци върху дохода
МСС 14	Отчитане по сегменти
МСС 16	Имоти, машини, съоръжения и оборудване
МСС 17	Лизинг
МСС 18	Приходи
МСС 19	Доходи на наети лица
МСС 20	Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ
МСС 21	Ефекти от промените в обменните курсове
МСС 23	Разходи по заеми
МСС 24	Оповестяване на свързани лица
МСС 26	Счетоводство и отчитане на планове за пенсионни доходи

Бележки към финансовите отчети
37. Приложими стандарти, продължение

МСС 27	Консолидирани и индивидуални финансови отчети
МСС 28	Инвестициите в асоциирани предприятия
МСС 29	Финансово отчитане при свръхинфлационни икономики
МСС 31	Дялове в съвместни предприятия
МСС 32	Финансови инструменти: представяне
МСС 33	Доходи на акция
МСС 34	Междинно финансово отчитане
МСС 36	Обезценка на активи
МСС 37	Провизии, условни пасиви и условни активи
МСС 38	Нематериални активи
МСС 39	Финансови инструменти: признаване и оценяване
МСС 40	Инвестиционни имоти
МСС 41	Земеделие
КРМСФО 1	Промени в съществуващите задължения за извеждане от експлоатация, възстановяване и сходните с тях задължения
КРМСФО 2	Дялове на членове в кооперации и сходни инструменти
КРМСФО 4	Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг
КРМСФО 5	Права на участие във фондове за извеждане от експлоатация и възстановяване на околната среда
КРМСФО 6	Задължения, възникващи от участие в специфичен пазар – отпадъчно електрическо и електронно оборудване
КРМСФО 7	Прилагане на подхода за преизчисление на финансовите отчети съгласно МСС 29
КРМСФО 8	Обхват на МСФО 2
КРМСФО 9	Преразглеждане на внедрени деривативи
КРМСФО 10	Междинно финансово отчитане и обезценка
КРМСФО 11	Транзакции с групови и собствени акции
КРМСФО 12	Споразумения за концесии на услуги
КРМСФО 14	Лимит на актив по план за дефинирани доходи, минимални изисквания за финансиране и тяхното въздействие
ПКР 7	Въвеждане на еврото
ПКР 10	Правителствена помощ – без специална връзка с оперативната дейност
ПКР 12	Консолидация – предприятия със специално предназначение
ПКР 13	Съвместно контролирани предприятия - непарични вноски от контролиращите съдружници
ПКР 15	Оперативен лизинг – стимули
ПКР 21	Данъци върху дохода – възстановяване на преоценените неамортизуеми активи
ПКР 25	Данъци върху доходи - промени в данъчния статус на едно предприятие или неговите акционери
ПКР 27	Оценяване съдържането на операции, включващи правната форма на лизинг
ПКР 29	Оповестяване - споразумения на концесионна услуга
ПКР 31	Приход - бартерни сделки, включващи рекламни услуги
ПКР 32	Нематериални активи - разходи за интернет страници